

Mūžizglītības
Programma

IEKĻAUJOŠĀ IZGLĪTĪBA MUMS APKĀRT

*Mārupes novads
2012-2014*

IEKĻAUJOŠĀ IZGLĪTĪBA – MŪSDIENU PASAULES IZAICINĀJUMS

Kvalitatīva izglītības nodrošināšana mūsdienu sabiedrībā ir būtisks faktors sabiedrības attīstības veicināšanā. Individuāla pieeja izglītībā kļūst par svarīgu nosacījumu, paredzot izglītošanās iespējas visiem bērniem, īpašu vērību pievēršot tiem, kuriem vispārpieņemtie attīstības un apmācību veicināšanas paņēmieni ir izrādījušies neefektīvi. Ar individuālu pieeju izglītībā tiek radīti labvēlīgi apstākļi katra bērna vispusīgai attīstībai, zināšanu un prasmju apguvei.

Vispārējo nostāju iekļaujošās izglītības virzienā nosaka UNESCO Salamankas deklarācija par iekļaujošo izglītību, kurā teikts, ka "Vispārīzglītojošās skolas, kas orientētas uz iekļaujošo izglītību, ir visefektīvākais veids, kā cīnīties pret diskriminējošo attieksmi, veidot pretimnākošu un iekļaujošu sabiedrību, un panākt izglītību visiem, turklāt tās nodrošina efektīvu izglītību bērnu vairākumam, kā arī uzlabo visas izglītības sistēmas efektivitāti un rentabilitāti" (UNESCO, 1994).

IEKĻAUJOŠĀS IZGLĪTĪBAS PAMATNOSTĀDNES

Latvija, pieņemot Valsts reformu plānu, ir paredzējusi virzīties uz iekļaujošās izglītības ieviešanu, attīstot izglītības sistēmu atbilstoši arī ANO konvencijām Par bērnu tiesībām un Par personu ar invaliditāti tiesībām.

Vispārējā izglītība, atbilstoši Latvijas Izglītības likuma 1.panta 29.punktam, ir cilvēka, dabas, un sabiedrības daudzveidības un vienotības izziņas, humānas, brīvas un atbildīgas personības veidošanās process un tā rezultāts.

Speciālā izglītība, atbilstoši Latvijas Izglītības likuma 1.panta 29.punktam, ir pasākumu kopums, kas tiek īstenots personām ar speciālām vajadzībām un veselības traucējumiem. Likums arī nosaka (49.pants), ka speciālā izglītība rada iespējas un apstākļus izglītojamiem ar speciālām vajadzībām iegūt veselības stāvoklim, spējām un attīstības līmenim atbilstošu izglītību jebkurā izglītības iestādē, vienlaikus nodrošinot izglītojamā pedagoģiski psiholoģisko un medicīnisko korekciju, sagatavotību darbam un dzīvei sabiedrībā.

Galvenā pamatnostādne speciālās izglītības jomā Latvijā – bērns var iegūt izglītību gan speciālās, gan vispārīzglītojošās izglītības iestādē, un vienīgais pamatnosacījums, lai bērnam būtu nodrošināta atbilstoša vide un kvalificēta palīdzība kvalitatīvas izglītības ieguvei.

Iekļaujošās izglītības mērķis ir nodrošināt vienlīdzīgas iespējas izglītības apguvei un veicināt sociālās atstumtības riska grupu iekļaušanos izglītības sistēmā visos izglītības veidos un pakāpēs.

Iekļaujošās izglītības uzdevumi:

- Veicināt skolēnu ar speciālām vajadzībām iekļaušanu vispārējās izglītības iestādēs.
- Nodrošināt skolēniem vienlīdzīgas iespējas mācību saturu apguvē un vērtēšanā.
- Nodrošināt mācību līdzekļu, metodisko materiālu izstrādi atbilstoši traucējuma veidam, lai sekmētu skolēna izaugsmes dinamiku.
- Nodrošināt pieejamu izglītības vidi un veicināt vides pieejamības uzlabošanu sabiedrībā kopumā.
- Nodrošināt kvalitatīvu un efektīvu pedagogu sagatavošanas sistēmu iekļaujošās izglītības īstenošanai.
- Veicināt savlaicīgu speciālo vajadzību diagnostiku visos izglītības posmos.
- Veicināt sabiedrības attieksmes maiņu un izpratni par iekļaujošo izglītību.

Lai veicinātu iekļaujošo izglītību, Latvijā tiek izstrādāti un ir jau pieņemti nepieciešamie normatīvie dokumenti, tostarp „Nr.334. MK (Ministru Kabineta) Noteikumi par valsts pārbaudījumu norises kārtību”, kas nosaka atbalsta pasākumus skolēniem ar speciālām vajadzībām, „Nr.149. MK Noteikumi par kārtību, kādā izglītojamie tiek uzņemti vispārējās izglītības iestādēs un atskaitīti no tām, un obligātajām prasībām pārceļšanai uz nākamo klasi” u.c.

BĒRNA SPECIĀLĀS VAJADZĪBAS

Speciālās vajadzības ir nepieciešamība saņemt bērna veselības un attīstības stāvoklim un spējam atbilstošu atbalstu un rehabilitāciju, lai bērns spētu apgūt izglītības programmu. Speciālās vajadzības var būt gan mācīšanās traucējumi, gan redzes, dzirdes, citu maņu, fiziskās attīstības traucējumi, somatiskās saslimšanas, garīgās attīstības traucējumi vai garīgās veselības traucējumi.

To, ka bērnam varētu būt vajadzīga īpaša palīdzība, ka tam ir speciālas vajadzības, var pamanīt gan vecāki, gan pedagogi, gan ārstējošais ārsts. Ne vienmēr šīs vajadzības ir acīmredzamas, nereti tās parādās, bērnam augot, iesaistoties mācību procesā, lielākas mācību slodzes brīžos, u.c. Konsultējoties ar dažādiem speciālistiem, vecāki izlemj par nepieciešamību vērsties pedagoģiski medicīniskajā komisijā.

Pedagoģiski medicīniskā komisija ir valsts vai pašvaldības izveidota speciālistu komisija, kas nosaka vai precizē bērna diagnozi, un sniedz atzinumu par bērna veselības stāvokli, spējam un prasmēm atbilstošu izglītības programmu.

Jo ātrāk tiek apzinātas bērna vajadzības, precizēti problēmu cēloņi, jo savlaicīgāk bērns saņems viņam nepieciešamo palīdzību. Vecākiem ir jāinformē skola par viņu bērna speciālajām vajadzībām, lai tai būtu iespējams rīkoties un nodrošināt bērnam nepieciešamo atbalsta pasākumu kopumu.

ATBALSTA PASĀKUMI IEKĻAUJOŠAJĀ IZGLĪTĪBĀ LATVIJĀ

Atbalsta pasākumi bērniem ar speciālām vajadzībām iekļauj sevī gan dažādus atvieglojumus, gan skolas darbinieku atbalsta komandas aktivitātes.

Atvieglojumi ir pasākumu kopums, ar kuriem bērnam tiek kompensēta viņa speciālo vajadzību radītās grūtības, piešķirot papildu atbalstu vai piedāvājot atlaides no parastās programmas (mutiskas atbildes rakstu darbu vietā, audiogrāmatas kā mācību līdzeklis, u.c.).

Atbalsta komanda veic papildus psiholoģisko un pedagoģisko darbu ar bērnu, lai palīdzētu viņam apgūt mācību programmu vai citas iemaņas.

Atbalsta komanda izglītības iestādē palīdzēs:

- Ja skolēnam ir vājas sekmes vienā vai vairākos mācību priekšmetos, ja zūd interese par mācību procesu, ir nevēlēšanās apmeklēt skolu.
- Ja aizkavēta bērna attīstība un skolēna rīcība neatbilst bērna vecumam.
- Ja skolēnam ir izteikta nespēja kontrolēt savu uzvedību, ilgstošas emocionālas problēmas, tendence uz sociālu izolāciju, zemu pašcieņu.
- Ja skolēnam ir izteikta aizmāršība, izteikta un ilgstoša neizveicība, nespēja pielāgoties dažādām situācijām, vāja prasme organizēt un plānot savu darbu.

Speciālistu kompetences atbalsta komandā

Administrācijas pārstāvis:

- Koordinē komandas darbu.
- Apkopo un izvērtē informāciju par skolēniem, kuriem nepieciešama palīdzība (nepietiekami mācību sasniegumi, uzvedības problēmas, cita informācija no skolotājiem).

Psihologs:

- Veic nepieciešamo diagnostiku.
- Sniedz informāciju par veiktās diagnostikas rezultātiem skolotājiem un speciālistiem (ievērojot ētikas normas un konfidencialitāti).
- Palīdz bērnam izprast viņa mācīšanās grūtību cēloņus un rast risinājumus situācijas uzlabošanai.
- Konsultē skolotājus un vecākus par efektīvākajām metodēm mācību un uzvedības problēmu risināšanā, veicina skolotāju un vecāku savstarpējo sadarbību atbalsta sniegšanā bērnam.
- Veic individuālu darbu ar bērnu, skolotāju, vecākiem.
- Konsultējoties ar kolēģiem, sniedz atzinumus par mācīšanās traucējumiem un atbalsta pasākumu nepieciešamību mācību procesā, ka arī valsts pārbaudījumos bērniem ar mācīšanās traucējumiem.

Speciālais pedagogs:

- Izvērtē skolēnu speciālās vajadzības un mācīšanās grūtības, iesaka palīdzības veidus.
- Veic korekcijas darbu individuāli un grupās, palīdz veiksmīgāk iekļauties mācību procesā.
- Konsultē skolotājus un vecākus par specifiskiem mācīšanās traucējumiem un iespējamiem palīdzības veidiem.

Logopēds:

- Veic bērnu valodas traucējumu diagnostiku un korekciju.
- Konsultē skolotājus un vecākus par korekcijas darba norisi.
- Sniedz atzinumus par valodas attīstības, lasīšanas un rakstīšanas traucējumiem un atbalsta pasākumu nepieciešamību mācību procesā, kā arī valsts pārbaudījumos bērniem ar mācīšanās traucējumiem.

Medicīnas darbinieks:

- Informē atbalsta komandas speciālistus par bērna veselības stāvokli (ievērojot ētikas normas un konfidencialitāti). Prognozē iespējamo veselības traucējumu ietekmi uz izglītības procesu, izstrādā rekomendācijas skolotājiem un konsultē vecākus.
- Sniedz ārstniecisko un profilaktisko palīdzību, popularizē veselīgu dzīvesveidu.

Visi atbalsta komandas dalībnieki:

- Sadarbojas, sniedz viens otram nepieciešamo informāciju, rekomendācijas bērnu izglītības procesa organizēšanā. Nepieciešamības gadījumos iesaka ārsta konsultācijas vai papildus koriģējošas nodarbības (piemēram, baseina apmeklējumu, vingrošanu ,u.c.). Sniedz informāciju vecākiem un skolotājiem par atbalsta komandas izstrādātajām rekomendācijām.
- Izpilda skolas administrācijas un augstākstāvošu institūciju rīkojumus, kārtro dokumentāciju vai sniedz ziņas institūcijām, ja tas nepieciešams bērna izglītībai.

Sadarbība ar vecākiem:

- Uzklaušīt vecākus, korekti atbildēt uz viņus interesējošiem jautājumiem. Noskaidrot vecāku vēlmes un intereses bērnu izglītošanas jautājumā.
- Pārrunāt ar vecākiem bērna attīstību, mācību sasniegumus un/vai uzvedības problēmas. Iesaistīt vecākus lēmumu pieņemšanas procesā.
- Ieteikt iespējamās problēmas risināšanas veidus, papildus nodarbības skolā, speciālistu konsultāciju.
- Vienoties, ka vecāki atbalstīs bērnu mācību procesā, kādi būs vecāku pienākumi un atbildība, ka arī kāds būs turpmākais saziņas veids.

Galvenais uzdevums sadarbībā ar vecākiem ir sniegt objektīvākus priekšstatus par bērna mācīšanās traucējumiem, to īpatnībām, noteikt audzināšanas un apmācības uzdevumus korekcijas darbā, ar kuru jānodarbojas vecākiem.

ATBALSTA PASĀKUMI IEKĻAUJOŠAJĀ IZGLĪTĪBĀ MĀRUPES NOVADĀ

Viena no Mārupes novada Domes funkcijām ir gādāt par iedzīvotāju izglītību, t.i. iedzīvotājiem noteikto tiesību nodrošināšana pamatizglītības un vispārējās vidējās izglītības iegūšanā, pirmsskolas un skolas vecuma bērnu nodrošināšana ar vietām mācību un audzināšanas iestādēs, organizatoriska un finansiāla palīdzība ārpuskolas mācību un audzināšanas iestādēm, izglītības atbalsta iestādēm u.c.

Lai to nodrošinātu, notiek cieša sadarbība starp Mārupes novada Domes struktūrvienībām un iestādēm.

Mārupes novada Domes Izglītības dienests

Mārupes novada Domes Izglītības dienests atbalsta, veicina un sekmē novada izglītības iestāžu kvalitatīvu darbību un mācību programmu realizāciju, kā arī organizē pašvaldības funkciju izpildi izglītībā un jaunatnes lietās.

Mūsu misija ir sniegt nepieciešamo atbalstu novada bērniem savlaicīgi un tuvu dzīves vietai. Bērnu ar īpašām vajadzībām vecākiem sniedzam konsultācijas, palīdzam savlaicīgi diagnosticēt iespējamās problēmas, nodrošinām nepieciešamo atbalstu.

Mārupes novada Domes Sociālais dienests

Mārupes novada Domes Sociālais dienests nodrošina novada bērniem ar invaliditāti no 5 līdz 18 gadu vecumam asistenta pakalpojumu. Tas nodrošina iespēju cilvēkam ar invaliditāti pārvietoties ārpus mājošanas - nokļūt vietā, kur bērns mācās, nokļūt pie ārsta, uz rehabilitācijas iestādi, biedrību u.c.

Sociālais dienests nodrošina profesionālu komandas atbalstu dažādām mērķa grupām. Klients, kuram nepieciešams atbalsts, var saņemt sociālā darbinieka, psihologa, ergoterapeita un fizioterapeita konsultācijas, profesionālu atbalstu.

Ģimenēm tiek izstrādāta un nodrošināta sociālās rehabilitācijas programma, iesaistot sociālā dienesta speciālistus un struktūrvienības. Sociālās rehabilitācijas nodrošināšanā svarīga loma ir starpinstitucionālajai sadarbībai, kurā ir iesaistīta skola, sociālais dienests, ārsti, bāriņtiesa, pašvaldības policija.

Dienas centri „Švarcenieki” un „Tiraine”

Dienas centri dienas laikā sniedz psihosociālo palīdzību, sociālo prasmju un iemaņu attīstību, izglītošanu un brīvā laika pavadīšanas iespējas Mārupes novada iedzīvotājiem, tai skaitā bērniem un jauniešiem ar speciālām vajadzībām.

Dienas centra pamatuzdevumi:

- Palīdzēt indivīdam un ģimenei risināt starppersonu un sociālās vides problēmas, sniedzot psiholoģisku un profesionālu sociālu atbalstu.
- Sniegt klienta vajadzībām atbilstošus sociālos pakalpojumus, kas sekmē viņa sociālās funkcionēšanas spēju uzlabošanu.
- Sniegt klientam individuālās sociālā darbinieka konsultācijas.
- Organizēt klientu problēmu risināšanu atbalsta un izglītojošās grupās.
- Klienta interesēs sadarboties ar citām valsts un pašvaldības institūcijām, sabiedriskajām organizācijām un citām juridiskām un fiziskām personām.
- Nodrošināt iespēju klientiem izmantot Dienas centra inventāru un telpas.
- Nodrošināt klientam saturiskas brīvā laika pavadīšanas iespējas atbilstoši vecumam, spējam un vajadzībām.
- Apkopot informāciju par bērnu un jauniešu problēmām un situāciju Mārupes pagastā un iesniegt priekšlikumus jaunu sociālo pakalpojumu un palīdzības veidu ieviešanā.
- Sekmēt jauniešiem un bērniem nepieciešamo zināšanu un prasmju apgūšanu ārpus formālās un interešu izglītības, īstenojot dažādus neformālās izglītības pasākumus, projektus un programmas.

Ceļā uz iekļaujošo izglītību Mārupes pamatskolā

Mārupes pamatskolā atbilstoši licencēto programmu mācību plāniem tiek izstrādāti un apstiprināti mācību priekšmetu stundu saraksti, fakultatīvo nodarbību saraksts. Mācību priekšmetu stundu sarakstos ir ievērotas atšķirības starp vispārizglītojošās un speciālās pamatizglītības programmas mācību plāniem, nodrošinot speciālās pamatizglītības programmas izglītojamiem noteikto mācību stundu skaitu. Speciālajā pamatizglītības programmā izglītojamajiem ar garīgās attīstības traucējumiem, visas latviešu valodas un matemātikas stundas notiek individuāli pie speciālā pedagoga, pārējos mācību priekšmetos, izņemot mūziku, vizuālo mākslu, sportu, tiek nodrošināts palīgskolotāja atbalsts. Palīgskolotāji ir sākumskolas skolotāji, kuri konkrētajā stundā nav nodarbināti savā klasē.

Skolā tiek piedāvātas konsultācijas skolēniem katrā mācību priekšmetā, tās tiek atspoguļotas e-klases konsultāciju žurnālos. No kopējā konsultācijām paredzētā laika 1/3 paredzēta darbam ar izglītojamajiem, kuri mācās speciālās pamatizglītības programmās vai kuriem ir noteikti atbalsta pasākumi. Izglītojamajiem, kuriem semestra starpvērtējumā vai I semestri ir nesekmīgs vērtējums kādā mācību priekšmetā, tiek sastādīts individuāls konsultāciju grafiks, ar kuru tiek iepazīstināts gan izglītojamais, gan viņa vecāki.

Skolā ir apzināti izglītojamie ar speciālajām vajadzībām, viņiem ir atbilstoši Pedagoģiski medicīniskās komisijas atzinumi.

Izglītojamie, kuriem ir noteikti atbalsta pasākumi un/vai, kuri apgūst speciālās pamatizglītības programmas, ikdienas mācību procesā mācās izmantot dažādas atgādnēs. Tas izglītojamajos rada pārliecību par savām spējām, palīdz sekmīgāk apgūt mācību vielu. Pedagogi zina katram izglītojamajam rekomendētos atbalsta pasākumus, kurus izmanto mācību procesa nodrošināšanai. Izglītojamie ir iekļauti vispārējās izglītības klasēs, nodrošinot licencētajās speciālās pamatizglītības programmās noteiktos mācību priekšmetu un stundu plānus.

Izglītības psihologs pēc klases audzinātāja ierosinājuma, veiktajiem novērojumiem mācību procesā, veic izglītojamā psiholoģisko izpēti, nosaka atbalsta pasākumus vai Pedagoģiski medicīniskās komisijas atzinuma nepieciešamību izglītojamajam atbilstošas mācību programmas noteikšanai, kā arī rekomendē konsultācijas pie citiem speciālistiem.

Pedagogi izvirza piemērotas prasības izglītojamajiem, kuriem ir mācīšanās traucējumi, speciālās vajadzības, logopēda vai izglītības psihologa atzinumi, ņemot vērā speciālistu rekomendācijas, veido viņu spējām atbilstošus pārbaudes darbus, samazinot veicamo uzdevumu skaitu, grūtības pakāpi, izmanto darbiem ieteicamo Arial fontu un lielāku burtu izmēru.

Skolā ir nodrošināts atbalsta personāls (izglītības psihologs, logopēdi – pirmsskolā un skolā, speciālais pedagogs), izstrādāts Atbalsta personāla reglaments, tiek plānots, organizēts un pārraudzīts atbalsta personāla darbs. Atbalsta personāls koordinē visu iesaistīto pušu (pedagogi, vecāki, Pedagoģiski medicīniskā komisija) sadarbību un pārskata noteiktās programmas atbilstību bērna spējām.

Atbalsta personāls, sadarbojoties ar mācību priekšmetu pedagogiem, sastāda individuālos plānus izglītojamajiem, kuriem:

- ir mācīšanās traucējumi,
- speciālās vajadzības,
- logopēda vai izglītības psihologa slēdzieni,
- nesekmīgs vērtējums, pārejot nākamajā klasē,
- jāatkārto mācības tajā pašā klasē otro gadu, un saskaņo tos ar izglītojamo vecākiem.

Katram izglītojamajam, kuram ir individuālais plāns, tiek pētīta viņu izaugsmes dinamika, nepieciešamības gadījumā veikta plāna korekcija, atkārtota izpēte, kā arī atkārtota nosūtīšana uz Pedagoģiski medicīnisko komisiju.

Ceļā uz iekļaujošo izglītību Jaunmārupes sākumskolā

Bērnu ar speciālām vajadzībām iekļaušanai Jaunmārupes sākumskolā ir pieejama kompleksa palīdzība. Izglītības iestādē nav akreditētas speciālās izglītības programmas un izveidotas klases bērniem ar speciālām vajadzībām. Tomēr bērni, kuriem ir mācīšanās traucējumi vai uzvedības un aktivitātes traucējumi, ir iekļauti vispārīzglītojošās klasēs.

Individuālu pieeju izglītībā Jaunmārupes sākumskolā nodrošina sākumskolas un priekšmetu skolotāji, atbalsta personāls (speciālais pedagogs, logopēds, izglītības psihologs) ar skolas administrācijas atbalstu. Tiek radīti labvēlīgi apstākļi katra bērna vispusīgai attīstībai, zināšanu un prasmju apguvei. Lai bērns ar speciālām vajadzībām veiksmīgāk iekļautos izglītības procesā un apgūtu sociālās prasmes, tiek izstrādāts individuālais izglītības plāns, veikta skolēna diagnostika, organizētas individuālas nodarbības pie speciāla pedagoga, logopēda, mācību stundās tiek sniegti atbalsta pasākumi, izstrādāti individuāli mācību uzdevumi, darba lapas.

Izglītības psihologa rīcībā ir dažādi resursi mācīšanās traucējumu diagnostikai un bērnu izpētes veikšanai un novērtēšanai - Latvijā standartizēti testi. Izpētes un novērtēšanas noslēgumā vecāki tiek iepazīstināti ar izpētes rezultātiem. Atzinums ir nepieciešams bērna mācīšanās iemaņu izvērtēšanai izglītības iestādē, lai nepieciešamības gadījumā saņemtu atvieglojumus valsts pārbaudes darbos. Psihologa atzinums ir nepieciešams arī gadījumos, kad tiek izvērtēta atbilstoša izglītības programma izglītojamiem Valsts vai pašvaldības pedagoģiski medicīniskajā komisijā.

Jaunmārupes sākumskolā tiek veicināta iekļaujošās izglītības vides veidošana izglītības iestādē un tiek nodrošināts metodisks un konsultatīvs atbalsts vecākiem, kā arī sadarbība ar ģimenes ārstiem, sociālās palīdzības dienestiem, ārstnieciskajām iestādēm un sabiedriskām organizācijām

Skolā ir izveidota atbalsta komanda, lai veiksmīgāk realizētu izglītības mērķus un palīdzētu katram bērnam saņemt kvalitatīvu izglītību. Atbalsta komanda ir profesionāļu grupa, kas savas kompetences ietvaros veic pedagoģiskās, psiholoģiskās un sociālās palīdzības koordinēšanu un nodrošināšanu izglītojamiem, iesaistot viņu vecākus, pedagogus, skolas darbiniekus.

Atbalsta komanda savā darbā ievēro Latvijas Republikas likumus un citus normatīvos dokumentus (Izglītības likums, Fizisko personu datu aizsardzības likums, u.c.).

Mūžizglītības Programma

PROJEKTS „CEĻĀ UZ IEKĻAUJOŠU IZGLĪTĪBU”

Informatīvais materiāls tapis projekta „Ceļā uz iekļaujošu izglītību” (Nr. 2012-1-TR1-COM13-394662), kas īstenots mūžizglītības programmas Comenius apakšprogrammas reģionālās partnerības ietvaros. Projekta mērķis ir veicināt iekļaujošas izglītības īstenošanu Mārupes novada un Kilis reģiona (Turcijā) izglītības iestādēs. Projekts tiek finansēts no Eiropas Savienības Mūžizglītības programmas līdzekļiem.

PROJEKTA SADARBĪBAS PARTNERI

LATVIJA

TURCIJA

Kilis provinces nacionālās izglītības pārvalde
(*Kilis İl Millî Eğitim Müdürlüğü*)

Toki pamatskola
(*Toki İlköğretim Okulu*)

Rehberlik ve Araştırma Merkezi

Kilis Eğitime Katkı ve Koruma Derneği

Šis materiāls tapis mūžizglītības programmas Comenius apakšprogrammas reģionālās partnerības projekta „Ceļā uz iekļaujošu izglītību” ietvaros un tiek finansēts no Eiropas Savienības Mūžizglītības programmas līdzekļiem.

Par materiāla saturu atbildīgs ir tā autors: Mārupes novada Dome.